

Dosarul nr. 1re-102/22
1-21042517-01-1r/e-19082022

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Toma Nadejda,
Judecătorii: Catan Liliana și Guzun Ion,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către avocatul Mihalache Iurie în numele condamnatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2022 și sentinței Judecătorei Ungheni din 31 martie 2022, în cauza penală în privința lui

Arghire Victor XXXX, născut la XX octombrie XXXX, originar și domiciliat în mun. XXX, str. XXXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.03.2021 – 31.03.2022;

Instanța de recurs: 21.04.2022 – 22.06.2022;

Instanța de recurs în anulare: 19.08.2022 – 07.12.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Ungheni din 31 martie 2022, Arghire Victor a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 200 (două sute) ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

A fost dispusă încasarea de la Arghire Victor în beneficiul statului sumei de 13 (treisprezece) lei 68 bani cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanța a constatat în fapt că, Arghire Victor, la data de 03 aprilie 2020, aproximativ la ora 22:50 min., conducând automobilul de model „XXXXX” cu n/î XXXXX, pe str. Ion Neculce din mun. Ungheni a fost stopat de către angajații Inspectoratului Național de Patrulare a IGP. În timpul verificării actelor, cet. Arghire Victor, fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, a fost supus testării alcooltestului „Drager”, în rezultatul testării alcoolscopice s-a constatat că concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de acesta constituie 0,78 mg/l,

ce conform art. 134¹² alin. (3) Codul penal, reprezintă stare de ebrietate cu grad avansat.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264¹ alin.(1) Cod penal, conform indicilor, „*conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat*”.

3. Împotriva sentinței, a declarat recurs avocatul Fetcu Andrian în numele inculpatului prin care a solicitat admiterea recursului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu neaplicarea pedepsei complementare obligatorie în privința inculpatului în temeiul art. 79 Cod penal,.

3.1. În motivarea recursului, avocatul a menționat că, pedeapsa stabilită de către prima instanță, în partea ce privește sancțiunea complementară sub forma de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, consideră ilegală.

A relatat că, inculpatul este tras la răspundere penală pentru prima dată, a recunoscut vina și a exprimat regretul față de fapta săvârșită, se caracterizează pozitiv la locul de trai, circumstanțele care apreciază ca atenuante.

A susținut că, poate fi considerată excepțională atât circumstanța atenuantă, cât și un cumul de asemenea circumstanțe pentru neaplicarea pedepsei complementare obligatorii, iar în opinia apărării, instanța de judecată a apreciat neobiectiv totalitatea circumstanțelor cauzei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2022, recursul declarat de avocatul Fetcu Andrian în numele inculpatului Arghire Victor a fost respins ca nefondat, cu menținerea fără modificări a hotărârii contestate.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de recurs a menționat că, prima instanță corect a considerat că, Arghire Victor urmează a fi recunoscut vinovat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, prin numirea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 200 (două sute) ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport și întemeiat a conchis că inculpatul va putea fi corectat iar echitatea socială restabilită prin aplicarea pedepsei respective.

Cu referire la argumentele părții recurente care, prin prisma art. 79 Cod penal, solicită înlăturarea pedepsei complementare, instanța de recurs a apreciat ca fiind neîntemeiate și a remarcat în acest sens, că pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal este obligatorie și vine să îndeplinească rolul de completare a represiunii și de lichidare a practicii vicioase în rândul conducătorilor auto de conducere a autoturismelor în stare de ebrietate și. înlăturarea stării de primejdie create asupra siguranței pe drumurile publice.

Având în susținere prevederile art. 79 Codul penal, s-a invocat că, stabilirea pedepsei sub limita minimă sau a unei pedepse mai blânde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza

căruia este încadrată infracțiunea, se admite luând în considerare personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii.

Astfel, instanța de recurs a menționat faptul că, circumstanțele invocate de partea recurentă nu pot fi considerate excepționale prin prisma art.79 Cod penal, deoarece nu reflectă scopul și motivele faptei, rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, iar alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, ce ar permite instanței de judecată să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie nu au fost constatate.

Mai mult, pedeapsa complementară-anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, pentru componența de infracțiune prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Codul penal este o pedeapsă obligatorie, respectiv, aplicarea sau neaplicarea acesteia nu este lăsată la aprecierea instanței de judecată, or, careva circumstanțe excepționale care să determine aplicarea art. 79 Cod penal, în vederea excluderii pedepsei complementară sub formă de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, instanța de recurs nu a stabilit.

Instanța de recurs a considerat că, faptul tragerii lui Arghire Victor pentru prima dată la răspundere penală și exprimarea regretului față de fapta săvârșită, caracterizarea pozitivă la locul de trai, nu constituie circumstanțe excepționale, acestea fiind circumstanțe care au fost luate în considerație de către prima instanța la individualizarea pedepsei.

În acest context, instanța de recurs a conchis de a respinge argumentul recurentului precum că pedeapsa stabilită de prima instanță este prea aspră, or, prima instanță a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, dar și gravitatea infracțiunii săvârșite și valența relațiilor sociale prejudiciate și, a ajuns la soluția corectă de a stabili inculpatului Arghire Victor a unei pedepse cu muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, avocatul Mihailachi Iurie în numele condamnatului Arghire Victor, a declarat recurs în anulare prin care a solicitat casarea sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de recurs, cu transmiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului menționează, că pe parcursul examinării pricinii de către instanța de recurs, s-a perpetuat un viciu fundamental fapt care a afectat grav hotărârea atacată.

Pretinde că viciul fundamental, este eroarea comisă prin acceptarea calificării penale greșite a faptei. Totodată invocă că, instanța de recurs nu s-a expus asupra chestiunilor esențiale, prin urmare hotărârea judecătorească irevocabilă adoptată este ilegală, iar recursul în anulare întemeiat.

Susține că, trebuie să existe împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe,

împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului.

Menționează că, la nivel legislativ nu este dată noțiunea de "circumstanțe excepționale ale cauzei", reieșind din textul normei prevăzute de art. 79 alin.(1) Cod penal, rezultă că la ele se atribuie așa circumstanțe sau un cumul de circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și consecințelor ei, gradul sau pericolul social al persoanei vinovatului.

Susține că, reglementarea juridică de drept penal are menirea să apere, în mod prioritar persoana ca valoare supremă a societății, solicită aplicarea principiului umanismului.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, instanța de recurs în anulare conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispozițiilor art. 456 Cod de procedură penală, recursul în anulare este supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel că, instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în conformitate cu prevederile art. 431 și 432 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de judecată, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44) ale aceluiași Cod, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental din cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prevederile pct. 44) art. 6 Cod de procedură penală determină ca viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Reieșind din prevederile legale menționate, instanța de recurs în anulare reiterează că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Analizând argumentele expuse în conținutul recursului în anulare, prin care se susține necesitatea aplicării prevederilor art. 79 Cod penal, instanța de

recurs în anulare atestă că acestea au fost invocate în cererea de recurs, au constituit obiect de examinare în instanța de recurs și asupra căroră instanța s-a expus prin aprecieri clare și complete, corect menționând faptul că circumstanțele invocate nu pot fi considerate circumstanțele excepționale, deoarece nu reflectă scopul și motivele faptei, rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, iar alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, ce ar permite instanței de judecată să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie nu au fost stabilite.

În concluzie instanța de recurs în anulare statuează că în cauza deferită judecătii, instanța de recurs nu a admis careva erori sau vicii de procedură pentru a fi necesară intervenția instanței de recurs în anulare în vederea remedierii acestora.

Totodată, instanța de recurs în anulare evidențiază că dreptul la un proces echitabil, consfințit în art. 6 din Convenție, coroborat cu accesul liber la justiție și prezumția nevinovăției - drepturi fundamentale prevăzute în art. art. 20, 21 din Constituție, enunță și preeminența principiului supremației dreptului. Unul din elementele fundamentale ale preeminenței principiului supremației dreptului este garantarea securității raporturilor juridice, care înseamnă, că o soluție definitivă a oricărui litigiu, inclusiv de natură penală, nu trebuie rediscutată.

Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte în proces nu este în drept să solicite reluarea procesului de judecată în scopul unei noi soluționări a cauzei după ce hotărârea a devenit definitivă și irevocabilă, excepție făcând doar temeiurile stricte prevăzute de lege.

În speță, hotărârea atacată nu este afectată de viciu fundamental și a căpătat putere de lucru judecat (*res judicata pro veritate habetur*), ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

De asemenea, se menționează că principiul securității raporturilor juridice, consfințit în articolul 6 din Convenție, cere inter alia ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*hotărârea Brumărescu vs România din 28 octombrie 1999*).

Mai mult ca atât, potrivit dispozițiilor art. 4§2 din Protocolul 7 CEDO, redeschiderea procesului, conform legii și procedurii penale a statului respectiv, poate fi efectuată, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

La caz, instanța de recurs în anulare constată, că hotărârea contestată nu este afectată de nici un viciu fundamental, fiind conformă prevederilor legale și această hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia.

Instanța de recurs în anulare constată că, la examinarea prezentului recurs în anulare, nu s-au constatat erori de drept comise de către instanța de recurs, ce ar indica la existența unui viciu fundamental în cauză și ar afecta hotărârea irevocabilă, fapt ce impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul în numele condamnatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 456 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Mihalache Iurie în numele condamnatului Arghire Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2022, în cauza penală în privința lui **Arghire Victor XXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **03 februarie 2023**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Catan Liliana

Guzun Ion